

Spansk grammatik

Indhold

Bydeform (imperativ).....	1
Datid – Imperfektum.....	2
Datid – Præteritum	3
Nærfremtid	3
Verbalperifraser	3
Gerundium	4
Nægtelser	4
Påpegende stedord	5
Pronominer	5
Objekt (trekant):	6
Indirekte objekt (firkant):.....	6
Grundledet (trekant).....	6
Omsagnsled (bøljestreg)	7
Gradbøjninger af adjektiver	7
Hay, Estar og Ser	9
Simple præpositioner.....	9
Adjektiver	9
Førnutid (perfektum)	10
Como eller que.....	10
Fremtid (futurum)	11
Konjunktiv	11
Huskeregul: TØF	12
At blive	13
Spørgeord.....	13

Bydeform (imperativ)

Imperativ er et påbud f.eks. Spis!

Positiv form

	-AR (tomar)	-ER (beber)	-IR (vivir)
2. person ental	Tom-a	Beb-e	Viv-e
2. person flertal	Tom-ad	Beb-ed	Viv-id

Nægtet bydeform (konjunktiv)

2. person ental	No tom-es	No beb-as	No viv-as
2. person flertal	No tom-éis	No beb-áis	No viv-áis

Husk: Pronominer må sættes direkte bag på bydeform i positiv form

Datid – Imperfektum

Regelmæssige:

-AR (Cantar)

1. Cant-aba
2. Cant-abas
3. Cant-aba

1. Cant-ábamos
2. Cant-abais
3. Cant-aban

-ER/IR (Bebir)

1. Bebe-ía
2. Beb-ías
3. Beb-ía

1. Beb-íamos
2. Beb-íais
3. Beb-ían

Uregelmæssige:

SER

1. Era
2. Eras
3. Era

1. Erámos
2. Eráis
3. Eran

IR

1. Iba
2. Ibas
3. Iba

1. Ibamos
2. Ibais
3. Iban

VER

1. Veía
2. Veías
3. Veía

1. Veíamos
2. Veíais
3. Veían

- Udsigtstegnelse i forløb i datid
- Baggrundsbeskrivelse, "Det var en mørk og stormfuld aften"
- Vaner/gentagende handlinger
- Scene: kulisser
- Tidsudtryk der indikerer vane/gentagen handling
 Cada mañana: Hver morgen

Siempre: Altid
Normalmente

Datid – Præteritum

AR (bailar)

1. Bail-é
2. Bail-aste
3. Bail-ó

1. Bail-amos
2. Bail-asteis
3. Bail-aron

ER/IR (Beber)

1. Beb-í
2. Beb-iste
3. Beb-ió

1. Beb-imos
2. Beb-isteis
3. Beb-ieron

Anvendelse af præteritum:

- Afslutter + punkteret datid
- Konkrete tidspunkter: datoer, årstal
- Handlinger som kun sker én gang + begrænset antal gange (handling der afløser hinanden)
- Ayer, anoche, el jueves pasado, hace un mes
- Ved sagde, forklarede, fortalte (idet det oftest er afsluttet)

Nærfremtid

IR + A + Infinitiv

Ir bøjning:

1. Voy
2. Vas
3. Va

1. Vamos
2. Vais
3. Van

Verbalperifraser

1. IR + A + Infinitiv: Nærfremtid

Eksempel: Voy a comprar una blusa = Jeg vil gerne købe en bluse

2. Acabar + De + Infinitiv: At lige have gjort noget
Eksempel: Acabo de comprar und blusa = Jeg har lige købt en bluse
3. Dejar + De + Infinitiv: At holde op med noget
Eksempel: Dejo de fumar hoy! = Jeg holder op med at ryge
4. Volver + A + Infinitiv: At gøre noget igen
Eksempel: He vunelto a comprar un coche nuevo = Jeg har købt en ny bil igen
5. Comenzar + A + Infinitiv: At begynde på noget
Eksempel: Empezamos a estudiar ahora = Vi begynder at læse nu
6. Ponerse + A + Infinitiv: At sætte i gang med noget (pludseligt)
Eksempel: Me pongo a cantar = Jeg giver mig til at synge
7. Tener + Que + Infinitiv: At være nød til
Eksempel: Tengo que estudiar mucho = Jeg er nød til studere meget

Gerundium

(Lang tillægsform -ende)

Ar verber: Habl-ando (Talende)

ER/IR verber: beb/viv-iendo (drikkende/boende)

Construir: Construyendo

1. Estoy
2. Estás
3. Está + gerundium = at være i gang med noget

1. Estamos
2. Estáis
3. Están

Eksempel: Estoy hablando (Jeg er i gang med at tale)

Nægtelser

Jeg synger ikke

No canto (nægtelsen foran verbet)

Voy a cantar (foran hjælpeverbet)

Tamboco: Heller ikke

To nægtelser (dobbeltnægtelse)

Jeg synger aldrig: No canto nunca/ nunca canto (ved sidste undgå dobbeltnægtelse)

Jeg synger heller ikke: No canto tampoco/tampoco canto

Påpegende stedord

		Maskulinum	Femininum	Neutrum
Zone 1:	singularis	Este (libro) = Denne bog	Esta (casa) = Dette hus	Esto
Nær den talende	Pluralis	Estos (libros)	Esas (casas) = Disse huse	
Zone 2:	Singularis	Ese (libro) = Den bog	Esa (casa) = Det hus	Eso
Nær den tiltalte	Pluralis	Esos (libros) = De 'der' bøger	Esas (Casas) = de 'der' huse	
Zone 3	Singularis	Aquel (año) = Det 'der' år/ lang tid siden	Aquella (mujer) = Den 'der' kvinde	aquello
Langt væk i tid/afstand	Pluralis	Aquellos (hombre) = De der mænd	Aquellas (mujeres) = De der kvinder..	

Neutrum

Eksempel: Esto es interesante

= Det her er interessant

÷ substantiv, der bestemmer køn og tal

Pronominer

Objekt (trekant):

Jeg køber rosen -> Jeg køber den

Compro la rosa -> La compro

Former

1. me: mig
2. te: dig
3. lo/la: ham/hende

1. nos: os
2. os: jer
3. los/las: dem

Indirekte objekt (firkant):

Former

1. Me: mig
2. Te: dig
3. Le: ham, hende, den, det

1. Nos: os
2. Os: jer
3. Les: dem

Må sættes bagved:

- Gerundium: Hablando(me)
Comiendo, viviendo etc.
- Infinitiv: Comer, hablar, vivir etc.
- Bydeform: Dámelo (=giv mig den)

Eksempel:

Vi er i gang med at spise = Estamos comiéndolo

Ved to objekts pronominer:

- Skal det indirekte objekt først og direkte objekt herefter

Særregel:

Eksempel: Han giver ham den

~~Le~~ lo da

Se lo da

→ Ved to pronominer med "l"-lyd (le/lo/les/le/la) ved siden af hinanden erstattes det indirekte objekt med se

Grundledet (trekant)

Former

1. Yo: Jeg
2. Tú; Du
3. Él/ella/usted: Han hun, det

1. Nosotros: Vi
2. Vosotros: I

Omsagnsled (bøljestreg)

Former

1. Mí (conmigo)
2. Ti (contigo)
3. Él/ella

1. Nosotros
2. Vosotros
3. Ellos, ellas

Gradbøjninger af adjektiver

		1. Grad Positiv	2. Grad Komparativ	3. grad Superlativ
Maskulinum	Singularis	Alto	Más alto	El más alto
	Pluralis	Altos	Más altos	Los más altos
Femininum	Singularis	Alta	Más alta	La más alta
	Pluralis	Altas	Más altas	La más altas

Positiv: El chico es alto/ Los chicos son altos
 La chica es alta/ Las chicas son altas

Komparativ: Drengen er højere end pigen:
 El chico es más alto que la chica

Drengene er højere end pigerne:
 Los chicos son más altos que las chicas

Superlativ: Ana er den højeste
 Ana es la más alta

Ana og Carmen er højest:
 Ana y Carmen son las más altas

1. grad (positiv)	2. grad (komparativ)	3. grad (superlativ)	
Bueno/ buena	Más bueno/buena	el más bueno la más mejor	
Bueno/ buena	Mejor	El mejor La mejor	
Malo/mala	Más malo/ mala	El más malo El más mala	
Malo/mala	Peor	El peor La peor	
Pequeña/ -o	Más pequeña/ -o	El más pequeña La más pequeña	
Pequeña/ -o	Menor	El menor La menor	
Grande	Más grande	El más grande La más grande	
Grande	Mayor	El meyor La meyor	

Regelmæssige former bruges ved tings størrelse.

Uregelmæssige former ® ved abstrakte substantiver

”No tiene la menor importante” ® ”Det har ikke den mindste betydning.”

Hay, Estar og Ser

Hay: "Der er/ er der

Følges af ubestemt subjekt: Hay un (ubestemt) gato en la calle

Følges af mængdeangivelser: Hay tres gatos en la calle

Imperfektum: Había

Præteritum: Hubo

Førnutid: Ha habido

Estar: "At befinde sig."

"España está en Europa."

Estar + adjektiv ® forandrelig tilstand: Estoy entermo ® Jeg er syg

Ser "At være."

Ser + substantiv: Soy profesora, eres estudiante

Ser oprindelse: Soy de Dinamarca – Jeg er fra Danmark

Ser + adjektiv: Varige egenskaber: Soy rubia – Jeg er lyshåret

Soy danesa danés: Jeg er dansker

Simple præpositioner

a	Til, ved m.m.
ante	Foran, over for m.m.
Bajo	Under
Con	Med, hos m.m.
De	Fra, af, på om m.m.

Adjektiver

1. Efterstilling af adjektiv: definerende/afgrænsende

Un coche azul/barato → en billig bil (i modsætning til dyr)

2. Foranstaltning af adjektivet: Markerer den talenes synspunkt

Me acerqué (nærme) al enorme estadio: Jeg nærmer mig det enorme stadion

Fue un terrible accident: Det var en forfærdelig ulykke.

3. Adjektiver med særlig form i foranstilling

Bueno/malo → forkortes i hankøn/ental: un buen hombre

Grande → gran - både i hankøn og hunkøn

Gran parte de mi vida, he pasado en tí.

4. *Mejor, peor*: Altid foranstillet.

Es mi mejór amigo

5. Adjektiver der ændrer betydning ved hhv. foran- og efterstilling:

Es un hombre pobre: Han er en fattig mand

***!Pobre hombre!*: Stakkels mand**

6. 2 adjektiver der beskriver samme substantiv, placeres det mest subjektive adjektiv forrest og det mest objektive bagerst.

Den frygtelige politiske situation → la terrible (mest subjektive) situation política

Førnutid (perfektum)

Haber + stamme + ado/ido

Haber bøjning:

1. He
2. Has
3. Ha

1. Hemos
2. Habéis
3. Han

Uregelmæssige:

Hacer → Hecho

Decir → Dicho

Poner → Puesto

Volver → Vuelto

Como eller que

ue = relativt pronomen (betydning som/der)

*El hombre **que** habla es mi padre*

Que = konjunktion (betydning at, kan ikke udelades på spansk)

*Dice **que** es mi padre*

Husk: At 'at' skal udelades når i har med infinitiv at gøre

*Lee el libro para **entender** el tema*

Como = Konjunktion (betydning: eftersom)

***Como** no quieres hablar conmigo, me voy*

Eller som/ligesom:

*Tu eres, **como** yo, un cobarde*

Fremtid (futurum)

IR + AR (cantar)

1. Cantaré - *jeg vil synge*
2. Cantarás - *du vil synge*
3. Cantará - *han, hun, den, det vil synge*

1. Cantaremos - *vi vil synge*
2. Cantaréis - *i vil synge*
3. Cantarán - *de vil synge*

Husk: Bøjningsendelser på infinitiv

Bruges:

- Bruges ved noget der lægger længere fremme i tiden fx længere væk end i morgen

Konjunktiv

Ved verbix: Subjunctive → Present

"La gramática" paragraf 221-223

Præsens konjunktiv

Comprar

	<u>Indikativ</u>	<u>Konjunktiv</u>
1.	Compro	Compre
2.	Compras	compres
3.	Compra	compre
1.	Compramos	compremos
2.	Compráis	compréis
3.	Compran	Compren

Beber

	<u>Indikativ</u>	<u>Konjunktiv</u>
	Bebo	Beba
	Bebes	Bebas
	Bebe	Beba
	Bebemos	Bebamos
	Bebéis	Bebáis
	Beben	Beban

Existir

	<u>Indikativ</u>	<u>Konjunktiv</u>
	Existo	Exista
	Existes	Existas
	Existe	Exista
	Existimos	Existamos
	Existís	Existáis
	Existen	Existan

Eksempel på brug:

Indikativ: *La madre compra pescado*
 at...

Konjunktiv: *El hijo quiere que su madre le compre helado*
 Hovedsætning Ledsætning

På ordbog: Præsens konjunktiv
 Imperfektum konjunktiv (ved datid)

Huskeregul: **tøF**

● **Ønske/ vilje/ nødvendighed:**

- Querer: At ønske
- Mandar: At befale
- Pedir: At bede om

Fx: Pido que lo aydes (=Jeg beder om, at du hjælper mig)

● **Tvivi:**

- Es posible que: Det er muligt
- No creer que: At ikke tro at...
- Puede ser que: Det kan være at

Fx: No creo que trabajes tanto (=jeg tror ikke at du arbejder så meget)

● **Følelse/vurdering:**

- Tener miedo de que: At være bange for...
- Alegrarse de que: At glæde sig over...
- Molestrar: At irritere...
- Sorprender: At overraske...

Fx: Tengo miedo de que venga el jefe. (=Jeg er bange for, at chefen kommer)

Regel: Dannes ved **TøF** eller **at** sætninger:

Dudo en que hablemos español mañana (=Jeg tvivler, at vi taler spansk i morgen)

Mando que vengas mañana (=Jeg befaler, at du skal rejse i morgen)

Datidskonjunktiv:

No era necesario que tus amigos mintieran

Mi padres mandaban que viniera a casa

Era peligroso que condujeras a oscuras

At blive

AT BLIVE+ SUBSTANTIV

- Hacerse: Ved stillingsbetegnelser eller politisk overbevisning, tro
Fx Hizo médico en 1992
- Convertirse en eller transformarse: Blive til noget andet, som man ikke var før
Fx La iglesia se transforma en una piscina = kirken blev til et svømmebassin

AT BLIVE + ADJEKTIV

- Ponerse: Me pongo nerviosa (Ved pludselige forandringer)
- Volverse: Me vuelvo loco
- Hacerse: El hombre se hizo rico
- Quedarse: se quedó sordo (ved handicap)

"BLIVE" IMPERFEKTUM:

- At blive forskrækket: Asustarse
- At blive træt: Cansarse
- At blive rask: Curarse
- Sorprenderse: At blive overrasket

PASSIV PÅ SPANSK = ser + kort tillægsform

(Bøjes kun i præteritum)

→ Verbet i præteritum kan bøjes i antal (fx *Los granjeros son amenazados...*)

Spørgeord

Qué = Hvad

Cuál = Hvilken *)

Quién = Hvem

Por qué = Hvorfor

Cuándo = Hvornår

Cómo = Hvordan

Dónde = Hvor

Adónde = Hvorhen

De dónde = Hvorfra

Cuánto = Hvor meget

Cuántos/as = Hvor mange

*) Cuál bruges som "hvad" når man mener "hvad ud af de muligheder der er"

